పెళ్ళిలో –

"వాయించండోయ్, భజంత్రీలు" అని పురోహితుడు అరవడం ఏమిటి, అక్కడున్న బాజాలన్నీ వొక్కసారిగా గప్పుమన్నాయి; ఎక్కడా వొకదాని కొకటి సంబంధంలేదు. హెందవ అర్పిష్టాయి. పాపాసాయీబు వెండి తొడుగు కట్టెమీద వేళ్ళు వెర్రిగా నొక్కుతూ వూదేస్తూ వుంటే తూతూ బాకాలు బొంయిమన్నాయి. తల పగిలిపోతోంది ఒకటే రణగోల. రంఢోలు తాలూకు మూడు దెబ్బలూ మాత్రం వీటిపైన గుండెలు దద్దరిల్లేటట్టు స్పష్టంగా వినిపిస్తున్నాయి.

అంటే పెళ్ళి ఫెళ్ళుమంటూ జరిగిపోతోందన్న మాట.

రాత్రి వొంటిగంటా యిరవై అయిదు నిమిషాలవుతుంది. సాధారణంగా వట్టి పెళ్ళి ముహూర్తాలు కూడా శోభనం ముహూర్తాలలాగ నిశిరాత్రివేళ పెడతారెందుకో? చక్కగా అందరికీ అనుకూలంగా వుండేటట్టు ఏ సాయంకాలమో ఎందుకు పెట్టుకోకూడదు? జాతకాలు వొప్పుకోవుట. కనుక అనుభవించవలిసిందే.

హాలులో అత్తరువుల సువాసనలకంటె పువ్వు వెలగపూల గుమాయింపు ఎక్కువగా గుబులు పుట్టిస్తోంది. పువ్వు వెలగల పరిమళం అంటే చంద్రుడికి చెప్పలేనంత ఆనందం. ఆ వూరి మీదుగా వెళుతూ స్నేహితుడి చెల్లెలికి పెళ్ళి అని, వోసారి చూసి వెడదామని అతనారాత్రి కక్కడ దిగాడు. చంద్రుడు చాలా చిత్రమైన మనిషి.

అతని పేరు అసలు రామచంద్రుడైనా, కొంచెం సాహిత్య వాసన కలవాడవడంవల్ల అందరిచేతా చంద్రుడని పిలిపించుకుంటున్నాడు. చంద్రుడి అలవాట్లూ, అభిప్రాయాలూ కూడా అందరికీ చిత్రంగానే అవుపడతాయి. అతను దారిని పోతూ, పోతూ తారసిల్లిన ఆడవాళ్ళనందర్నీ ఎగా దిగా వొక్కసారి పరీక్షగా చూస్తేనే కాని పోనివ్వడు. చూసి వాళ్ళకి మార్కులు వేస్తాడు; మార్కులు వెయ్యడం అంటే, తన మనస్సులోనే వాళ్ళ అందాన్ని కొలిచి ఇన్ని డిగ్రీలు వుందని నిర్ణయిస్తాడు. అతనికి వాళ్ళ వయస్సుతో నిమిత్తంలేదు: చిన్న పిల్ల అయితే, యీమె ఎదిగి పెద్దదయితే ఎంత అందగత్తెగా మారుతుందో గుణిస్తాడు; ముసలిఆమె అయితే, ఆమె కాలంలో ఎంత సుందరిగా వుండివుంటుందో వూహిస్తాడు. ప్రేమ అంటే అతనికి బొత్తిగా నమ్మకంలేదు. హృదయం విరహంఅంటే విరగబడి నవ్వుతాడు. ఊహావచ్చిన ఇద్దరు వ్యతిరేక లింగముల వ్యక్తులు మనఃస్ఫూర్తిగా అంగీకరించి ఏర్పరచుకొన్న సంబంధంతో మరో మూడో వ్యక్తికి జోక్యం కలుగజేసికోడానికి ఏ విధమైన అధికారమూ వుండకూడదని వాదిస్తాడు.

చంద్రుడు అప్పుడప్పుడు పుస్తకాలు రాసినా ప్రస్తుతం ఇంగ్లీషు మందులమ్మే ఏజంటుగా వుంటున్నాడు. అతన్ని బాధించే పెద్ద సాంసారికమైన సమస్య వొకటి వుంది. తను ఏడాదికి ఏ నెల్లాళ్ళో ఇంటి పట్టున వుంటాడు. దేశాలన్నీ తిరిగి తిరిగి తీరా స్వగ్రామం చేరుకునేసరికి భార్య నీళ్ళాడి వూరుకుంటుంది. ఇలా నాలుగేళ్ళనించి గమనిస్తున్నాడు. అక్కడికీ అతనికి సంతాననిరోధక సాధనాలమీద విశ్వాసం ఏమాత్రమూ తగ్గలేదు.

రాత్రి పన్నెండు గంటల దగ్గరనించి అతను దీక్షగా గమనిస్తున్నాడు; వైవాహిక విశేషాలు కాదు. తనకి ఎదురుగా కూర్చుని రెప్ప వాల్చకుండా తనకేసి చూస్తోన్న ఆమె ఎవరు? ఆమె చూపులు తనని ఎందుకలాగ బాధిస్తున్నాయి? ఇంక వుండలేక వొంటిగంటన్నరకి సాహసించి ప్రక్కనున్న స్నేహితుణ్ణి అడిగాడు: "ఆ పిచ్చెత్తించే చురుకైన సోగకన్నులు ఎవరివిరా?" అని.

నీ అభిప్రాయాలలాగే నీ కళ్ళు మహా చెడ్డవిరా?" అని కొంచెందూరంలో ఎదురుగా కూర్చున్న ఆడంగులకేసి చూశాడు స్నేహితుడు.

"ఒరే, కలకల నవ్వుతూ ఏడిపించే ఆవిడ కళ్ళకంటే నంటావా?"

"ఆవిడా?-ఆవిడ మా నారాయణరావు బావ భార్యరా. అతను సెలవు దొరకక మొన్న నీమెనిక్కడ దిగబెట్టి వెంటనే వెళ్ళిపోయాడు. అన్నట్టు. నువ్వతన్ని ఎరగవు."

రచన: **యమున**

"అహాఁ; ఆయన్నికంటె ఈమెనే బాగా ఎరుగుదును."

"అలాగా ?"

"ఆయన్ని నేనెప్పుడూ చూడలేదు. ఈమెని చాలా సేపటినించి చూస్తున్నాను; ఈమె నే ఫలానా అని తెలియకుండా చాలా కాలంనించీ కలలలో చూస్తున్నాను కూడాను. అదీ మా చిర పరిచయం."

"ఏడిసినట్టేవుంది!-అయినా యీావిడని అందమైన ఆడవాళ్లల్లో లెక్క వెయ్యవొచ్చు."

"ఓరి చచ్చా! ఇంకా సందేహ మేమిటి ?- చూడు, కొంచెం అలా బయటికివెళ్లి కాస్త మంచి గాలి పీల్చుకునివద్దాం, రా. మరి."

"సిగరెట్టుని కాబోలు నీ ఉద్దేశం. నువ్వు వెళ్లిరా."

బయట పందిరిలో ఇలాయి బుడ్డి ఇంకా ఎంత సేపు మేలుకోను అన్నట్టు కునుకుతోంది. చంద్రుడు

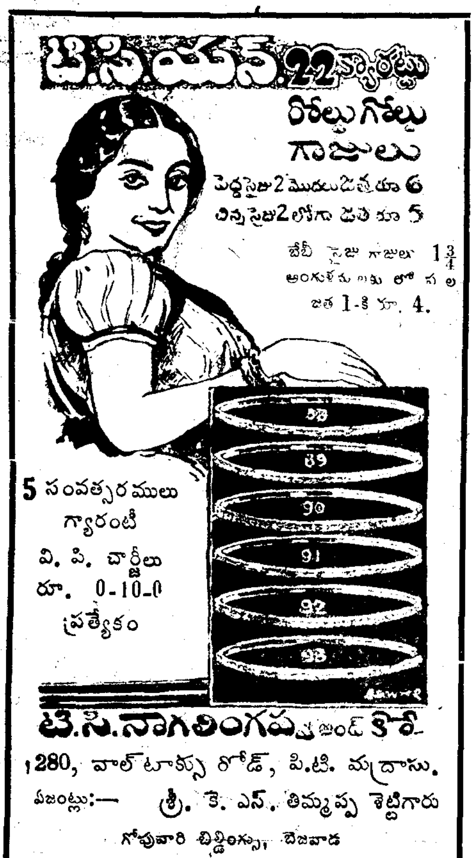

చీకట్లోకి వచ్చాడు. దీపాన్ని సిగరెట్టు ముట్టించాడు; సిగరెట్టు వెలిగింది, దీపం ఆరిపోయింది: అమరజ్యోతి. ఆమె కూడా ఇవతలికి రావాలని అతని ఆశ. లోపలికి చూశాడొకసారి. ఆమె ఇతగాడున్న గుమ్మంవైపే చూస్తోంది; కళ్లు జ్యోతుల్లాగ వెలుగుతున్నాయి. ఆవిడ తనకేసి ఎందుకలా చూడాలి ? చంద్రుడికి ఆరాత్రి నిద్ర పట్టలేదు.

మర్నాడు వుదయమంతా ఆమెను చూడాలని ప్రయత్నించాడు. మధ్యాహ్నం భోజనం చేసి చెయ్యి తుడుచుకుంటూ హాలులోకి వస్తూంటే అతని కామె దర్శనం అయింది. ఒక ప్రక్కగా వున్న చాపమీద ఒయ్యారంగా నిద్రపోతోంది. ఆమె కన్నులు మూతపడివున్నా సొగసుగానే వున్నాయి. ముంగురులు లేగి మొహంమీద ఆడుకుంటున్నాయి. పమిట ఎక్కడా సడలకపోయినా లోపల తీర్చి దిద్దినట్టున్న నిమ్నోన్నతాలని అతను ఒక్క నిమిషంపాటు తన 'ఎక్సురే' వంటి కళ్లతో దొంగతనంగా చూసేసి యివతలికి వచ్చేశాడు. ఆమె మొహం సిగ్గుతో ఎర్రబడినట్టయింది. అతను ఆలోచించడం ప్రారంభించాడు; ఈమె ముసలిది అయిపోతే ఎట్లావుంటుందా అని. ప్రాత సౌందర్య చిహ్నాలతోకూడిన వొక జాలికలిగించే రూపం అతని కళ్లయెదుట తాండవించింది. చటుక్కున కళ్లు మూసుకున్నాడు; మనస్సో మరి ?

రాత్రి పెందరాళే రెండు మెతుకులుతిని స్నేహితుడితో చెప్పాడు, పదకొండు గంటల రైలుకి వెళ్లిపోతున్నానని. స్నేహితుడు వొకక్షణం ఆలోచించి, "ఒరే, ఒక్క ఉపకారం చేసిపెట్టాలిరా" అన్నాడు.

"ఏమిటది ?"

"ఇందాక మా నారాయణరావు బావ వెరిచ్చాడు. తను రావడానికి వీలులేదనీ, దయచేసి ఎవరిచేతనైనా తన భార్యని పంపించమనీని. అతను ఉదయం బెజవాడ స్టేషనుకివచ్చి, ఆమెని దింపి తీసికెడతాడు."

"ఓసి, ఇంతేనా ? దానికేముంది. పరమ సంతోషంగా తీసికెడతాను."

"జాగ్రత్త సుమా."

"ఎప్పుడూ ట్రావెలింగు చేసేవాడికి రైలు ప్రయాణంలో జాగ్రత్తనువ్వు నేర్పాలిట్రా ?"

జెలు ఎక్కుతోంటే ఆమె పైట కొంగు తలుపు గడియకి తగులుకుని కొంచెం చిరిగింది. చంద్రు ఆమెని జాగ్రత్తగా లోపలికి ఎక్కించి బెంచీమీద పక్కపరిచి కూర్చోపెట్టాడు; ఆమె తలలోని పువ్వు వెలగపూలు గుప్పుమని అతని తల దిమ్మెక్కించాయి.

"నిద్రపోతారా ?" అన్నాడు చంద్రుడు.

"నాకు నిద్రరావటంలేదండీ."

"నాకు పువ్వు వెలగపూల సువాసనఅంటే ఎంతో యిష్టం."

"నాకు తెలుసును."

చంద్రుడికి ఆశ్చర్యంవేసింది : "మీ కెవరు చెప్పారు ?"

"మీరు రాసిన 'పువ్వు వెలగలు' అనే పుస్తకం చదివాను."

"ఆ పుస్తకం మీకు నచ్చినందుకు నేను ధన్యుణ్ణి."

"అది నాకు నచ్చిందని ఎవరు చెప్పారు ? మీకా పువ్వులంటే యిష్టమని తెలిసింది, అంతే."

"నేను పుస్తకాలు రాస్తానని మీ కెలా తెలుసును ?"

"మిమ్మల్ని గురించి అంతా తెలుసుకున్నాను"

"నేను మందులు అమ్మతానని కూడానా ?"

"ఆఁ."

"అయితే మీరా పువ్వులే తలలో ఎందుకు పెట్టుకున్నారో ?"

"ఎందుకు పెట్టుకోకూడదు ? నాకూ అవి అంటే చాలా యిష్టం. నేను మీ పుస్తకాలన్నీ చదివాను. అప్పటినించీ మిమ్మల్ని ఎలాగైనా కలుసుకుని మీతో ఆ అభిప్రాయాలన్నీ చర్చించాలని నా కోరిక."

"ఈ సంగతి ఇన్నాళ్ళదాకా నాకెందుకు తెలియచేశారు కారు మరి ?"

"మనది హిందూ సంఘం కనక, నేను స్వాతంత్ర్యంలేని స్త్రీని కనక."

"ఏ రచయితనైనా పుస్తకాలు చదివి మెచ్చుకుని ఆయనని కలుసుకోవాలనీ పరిచయం చేసుకోవాలనీ కోరుకోవడం చాలాఆశాభంగానికి కారణం అవుతుందని మీరు తెలిసికోలేదు. మీరు చిత్రించుకునే వూహాలనిబట్టి ఆ రచయిత జీవితం ఎన్నడూ వుండదు. తెలుసుకోకుండా వున్నప్పటి స్వప్నాన్ని భగ్నం చేసుకోవడం వెర్రి కాదూ ?"

"లోకంలో అందరికీ తలోక విధమైన వెర్రి వుంటుంది. అసలు మన జీవితాలు ఆశాభంగాల అల్లికలని నా విశ్వాసం."

"అదీ నిజమే. సంఘ నియమాలు మన సుఖజీవనానికెంత అంతరాయాలో తెలియచేసేందుకే ఆ పుస్తకాలు నేను రాశానని వొప్పుకుంటారా ?"

"అయితే అందులోవుండే వుద్దేశాలకి ఒక ఆచరణ యోగ్యమైన ప్రణాళికను సూచించడం కూడా మీ విధికాదా ?"

"అది నా పనికాదు; సంస్కరణ సంస్థలు పూనుకుని అది చెయ్యాలి."

"అయితే, ఇంక మనపని ఇంతేనా ?"

"అని మనం నిస్పృహ చెందకూడదు."

"మావారిని మీ కెరగరనుకుంటాను."

ది ప్రిమియరు బ్యాంకు ఆఫ్ ఇండియా లిమిటెడ్.

హెడ్ ఆఫీసు : మద్రాసు బ్రాంచి : నెల్లూరు

చేర్మన్ : డాక్టరు యు. ఎల్. నారాయణరావు, మద్రాసు

ఫిక్సెడు డిపాజిట్లు, కరంటు ఎకౌంట్సు, సేవింగ్సు బ్యాంకు, ప్రావిడెంటు డిపాజిటు అకౌంట్లు మాతో మీరుంచుకొనవచ్చును. నూటికి 5 రూపాయల వడ్డీవచ్చే అయిదు సంవత్సరములపరిమితి గల క్యాషు సర్టిఫికేట్లు మాయొద్ద పొందగలరు. ఇతర విశేషాలన్నీ మాకువ్రాసి తెలుసుకోగలరు.

ఎన్. వి. రావు, డి. కామ్.,
మేనేజింగు డైరెక్టరు.

"వారిని గురించి విన్నాను కొంచెం."

"ఆయన చాలా మంచివారు."

"ఓహో!"

"నా కేమీ లోటులేకుండా జాగ్రత్తగా చూస్తారు."

"ఈ సంగతి వినడానికి నాకు చాలా ఆనందంగావుంది."

"అది ఆనందించవలసిన విషయంకాదు నా దృష్టిలో. చిన్న పిల్లలు బొమ్మలని చక్కగా అలంకరించి జాగ్రత్తగా దాచుకున్నట్టు చూస్తారు, నన్నాయన. అంతేకాని, నాకూ వొక మనస్సు వుందని, నాకూ కొన్ని స్వతంత్రమైన వూహాలుంటాయనీ ఆయనకి తెలియదనుకుంటాను."

"చాలామంది మగవాళ్లు యీ విషయం గ్రహించరు."

"కాని మంచితనం మహా చెడ్డది. ఆయన అంత మంచివారు కనుకనే నాలో వొక మానసిక దౌర్బల్యం యేర్పడి ఆయననించి వేరే పోకుండా నన్ను బలంగా కట్టి లాగుతోంది. అదే జీవితం పరిస్థితులతో రాజీ పడడానికి మొదలు."

"మీరు చాలా అందంగా వుంటారండీ."

"అవును, అయితే యేం, నా అందం వారికొక పెద్ద గొప్ప విషయంకాదు."

"రోజూ చూస్తోండడం, యీ వస్తువు నా స్వొంతం అనే ధీమా దీనికి కారణాలు."

"నా సౌందర్యాన్ని పొగిడితే నా కానందం కాదూ ?"

"పొగడడానికి కాదు. కానీ, మీ అంత అందమైనవారిని నే నిదివరకెన్నడూ చూడలేదు; కల [illegible] ఈ విషయమే నన్ను మనసాడితో చెప్పాను [illegible]

"నిజంగా ?"

"నిజం."

"ఇక్కడ నేను నిద్రపోతాను."

"అప్పుడే-?"

"పెద్దలు [illegible] ధిక్కరించా [illegible] నా [illegible] ప్రతి [illegible] తీవ్రంగా [illegible]

"తాత్కాలికము"

"అబ్బ" అని బాధతో ఆమె కళ్లు చేతులతో మూసేసుకుంది.

"అయ్యో, కంట్లో ఏదో పడిందా, కాబోలు ?"

ఆమె కన్ను నలిపింది. నలిపినకొద్దీ అది మండింది; నీళ్లు కారడం మొదలుపెట్టింది కూడాను.

"ఉండండి, అలా నలపకండి. గుడ్డతో కొంచెం వొత్తండి-ఊదమంటారా ?"

"ఊఁ" అని నిట్టూర్చిందామె.

చంద్రుడు ఆమె కంట్లో వూదాడు. ఆ యిద్దరి మొహాలూ అంత దగ్గరగా ఎందుకు రావాలి ? ఒక్కసారిగా పువ్వు వెలుగులు భగ్గుమని గుప్పాయించాయి. రైలు కుదుపుకి అతను నిలబడలేకపోయాడు. అది వీరిని మోసుకుని జోరుగా పోతోంది బ్రిడ్జి మీదనించి. ఆ పెట్టెలో ఇంకెవరూ లేరు.

గుణదల స్టేషన్ దాటింది బండి. ఆమె కళ్లు మూసుకునే అతని వొడిలో వొత్తిగిల్లింది. కళ్ల యెదుట బెజవాడలో తనకోసం రాబోయే భర్త ఫ్లిట్ డబ్బామీది దొర బొమ్మలాగ, తాండవమాడుతున్నాడు. ఆమె కళ్లు తెరిచింది. అవి ఎర్రగా చెమ్మగావున్నాయి. "ఈ సంఘటన మీరు పూర్తిగా మరిచిపోతానని వాగ్దానం చెయ్యండి. ఇప్పుడు నా మనస్సుకి ఆ నీరసం తగ్గిపోయింది" అంది నీరసంగా. "ఎలాగ మరిచిపోగలను ?" అన్నాడు చంద్రుడు డగ్గుతికతో.

"పోనీ, నన్ను మళ్లీ చూడ్డానికి ప్రయత్నించననండి చాలు."

"మీ యిప్పటి రూపమే జ్ఞాపకముంచుకోమనా ?" అతనికామె ముసలిదైతే ఎలా వుంటుందో ఆ రూపం చప్పున జ్ఞాపకం వచ్చింది. ఒక్కసారి వొణికాడు. బెజవాడ స్టేషను ఇంకా ఎప్పుడొస్తుందో ?

ఈ సంఘటన చంద్రుడికి జీవితంలో, కొబ్బరిచెట్టుకి మట్టవూడిపోతే పడే గంటులాగ, ఇప్పటికే స్పష్టంగా గోచరిస్తుంది.